

ZAŠTITA SALATE U PLASTENICIMA

U većini plastenika u toku je proizvodnja salate, blitve, spanaća i dr. sličnih kultura. Ovo su biljke koje imaju skromne zahtjeve prema temperaturi i svjetlosti, tako da se u našim uslovima mogu gajiti tokom zime, bez grijanja. Međutim, velike štete u proizvodnji salate mogu prouzrokovati brojne štetočine i prouzrokovajući bolesti pa je vrlo važno posvetiti posebnu pažnju zaštiti ove kulture.

Još u proizvodnji rasada može doći do slabog nicanja ili polijeganja tek izniklih biljčica. Najčešći su uzrok tome brojni polifagni paraziti u zemljištu iz roda *Pythium* spp. i *Rhizoctonia* spp, prouzrokovajući polijeganja klijanaca.

Plamenjača salate javlja se prvo na spoljnim listovima, u vidu svijetlo-zelenih poligonalnih pjega koje brzo prelaze u nekroze. Razvoju plamenjače pogoduju uslovi povećane vlage u zemljištu.

Siva i bijela trulež gotovo su redovno prisutne u proizvodnji salate, naročito u nepovoljnim uslovima za gajenje. Često je na biljkama prisutna micelija gljive, a napadnuti dijelovi brzo trule i gube tržišnu vrijednost.

*Sl.1 – Siva trulež salate
(prouzrokovatelj *Botrytis cinerea*)*

Antraknoza se manifestuje pojavom mrkih pjega, obično duž listnog nerva, koje širenjem zahvataju sve veći dio biljnog tkiva izazivajući njegovo propadanje.

Nekroza ivice lista često se javlja na biljkama u zaštićenom prostoru. Ova pojava nije patogene prirode, već se javlja zbog nedovoljne aktivnosti korijena u apsorpciji vode, u uslovima povećane transpiracije. Redovnim zalivanjem i zasjenjivanjem objekta od jake insolacije sprečava se ova pojava.

Sl.2 – Nekroza ivice listova

Zaštita salate u plasteniku podrazumeva primjenu preventivnih i hemijskih mjera.

Od preventivnih mjera značajne su: dezinfekcija zemljišta i plastenika, tretiranje sjemena fungicidima prije sjetve, redovno provjetravanje objekta, redovno i umjereno zalivanje, pravilno doziranje mineralnih đubriva (sa manjim dozama azota), uklanjanje oboljelih biljaka sa parcele.

Dragana Radunović, dipl. ing. polj.

Stručni saradnik u oblasti zaštite bilja

Hemijsku zaštitu treba usmjeriti na preventivna tretiranja protiv navedenih prouzročivača bolesti i štetnih insekata. Protiv polijeganja klijanaca efikasan je preparat Previcur 607 SL, sa čijom primjenom treba početi neposredno poslije setve. Za zaštitu od plamenjače mogu se koristiti Antracol WP-70, Mankogal-80, Previcur 607 SL i Aliette 80-WP. Protiv sive i bijele truleži koriste se Ronilan-FL, Sumilex 50-FL i Kidan. Za zaštitu od štetnih insekata, lisnih vaši, tripsa, grinja, može se upotrijebiti Actara 25-WG, Karate Zeon i sl.

Pošto je u pitanju povrće koje se u ishrani koristi u svježem stanju veoma je važno poštovati karencu primjenjenih preparata.

U proizvodnji salate prednost treba dati preventivnim mjerama zaštite jer će one doprinijeti manjoj pojavi bolesti i samim tim smanjenoj upotrebi hemijskih sredstava.